Buorre bátnedearvvašvuohta vuosttaš báni rájes

Go vuosttaš mielkebátni ihtigoahtá de álgigoahtá ođđa lávki máná ovdáneamis. Lea dehálaš árrat álgit buori borrandábiin ja bátnedearvvašvuođain

Bátnesadji

Njammat bealggi dahje doahttu jeđđe mánáža bures. Njammandábit sáhttet dagahit ahte bánit šaddet boasttuguvlui ja gáskkástat šaddá boastut, muhto dávjá bánit njulget jus mánáš heaitá njammimis doahttu/bealggi ovdal go bánit láhppogohtet.

Vahágat

Gahčča dahje doašká njálbmái sáhttá vahágahttit ovtta dahje máŋga báni. Lea ge dehálaš váldit oktavuođa lagamus bátnedivššohagain čálihit vahága ja rivttes čuovvoleami.

Bátnedearvvašvuođabálvalusa organiseren

Almmolaš bátnedearvvašvuođabálvalusas lea ovddasvástádus fállat divššu mánáide ja nuoraide gaskal 1 ja 18. Mánát gohččojuvvojit bátnedearvvašvuođa dárkkistussii bátnedivššohahkii dan jagi go devdet 3 jagi. Dearvvašvuođabálvalus čuovvula mánáid bátnedearvvašvuođa ja dábiid ovdal dan. Dearvvašvuođaguovddáža dearvvašvuođabuohccedivššár/doavttir čujuha din bátnedivššohahkii jus mánná dárbbaša iskkadeami ovdal dábálaš sisagohčču ma. Válddes oktavuođa lagamus almmolaš bátnedivššohagain jus dárbbašat eanet dieđuid.

Bátnegiellan

Mánáid bániid berre giellagoahtit vajot go vuosttaš bátni ihttá njálbmái. Geavahat unna litna bátneguštta ja hui binnánis meari fluorbátnegiellasa. Geavat mánáidbátnegiellasa mas lea láivvi smáhkka. Lasihat fluorbátnegiellasa máná čelčča mielde dan rájes go lea jagi gitta 3-jáhkášin. 5-6 jáhkažin lasihan vehá vel. Dearvvašvuođadirektoráhta ávžžuha máná veahkehit čađahit bátnegiellama dassái ieš mánná nákce bures giellagoahtit, sullii go lea 10 jáhkažin. Fluorbátnegielas dárbbaša áiggi doaibmagoahtit, garvve borramuša dahje juhkamuša diimmu maŋŋel bátnegiellama. Jus it geavat fluorbátnegiellasa dahje mánná dárbbaša liige fluora, sáhttá molssaevttot leat fluortableahta. Čuovvul dearvvašvuođastašuvnna dahje bátnedivššohaga rávvagiid.

Bátnemieskan

Sohkar lea sivva go bánit ráigánit. Go mánná borrá dahje juhká juoga mas lea sohkar, de njálbmebakterat ráhkadit suvrri mii luvve emalja ja dagahit ráiggi. Lea ge dan duohken man dávjá mánná borrá dahje juhká sohkarjuhkosa. Čolga neutralisere suvrri maŋŋel juohke borrama. Danne lea ge dehálaš ii borrat dahje juhkat sohkkaris juhkosa dahje borramuša gaskal borramiid, erenomážit ihkku goas unnán čolga ráhkaduvvo.

Njamaheapmi

Čižžemielkkis lea mielkesohkar mii muhtin muddui rievdá sivran. Čolgaprodukšuvdna unno ihkku, ja dagaha gea stuorát vejolašvuođa ahte bánit ráigánit. Dutkan čájeha dađe dávjjit njamaha dahje njammá mielkki ihkku berre garvit maŋŋel go mánná lea deavdán jagi, danne go dalle bátnemieskan várra lassána.

Bátneihtin

Vuolit ovdabánit ihtet dávjá vuosttažin. Dáhpáhuvvá sullii go mánáš lea 6-8 mannosaš. De ihtet bajit ovdabánit, ovddemuš máttabánit, čiehkabánit ja loahpas maŋŋemáttabánit. Mánážis leat dalle buot bánit, 10 bajábealde ja 10 vuolábealde, go lea 3-jáhkášin. Lea dábálaš ahte mánážis guomit sakŋidit go bánit leat ihtimin, ja son háliidit coggat joga njálbmái. Attes sutnje dalle vuogas garra gumme dahje plastihkka gáskinrieggá, muhto eai berre leat garra ravdat das. Muhtin mánážat mášohuvvet ja bátneihtin sáhttá unohastit.